

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219201623
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7219201623.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Jany Dudíkovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. S. D. B. nar. XX.X.XXXX bývajúceho na J. ul. XXXX/XX v T. dieťa matky Ing. Y. J. rod. K. nar. X.XX.XXXX bývajúcej na J. ul. XXXX/XX v T. a otca T. B. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho na I. XXXX/XX v T. v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice II. z 3.12.2019 č.k. 14P/35/2019-204 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie zvýšil výživné od otca z 30 € na 100 € mesačne, ktoré zaviazal otca platiť matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od 1.3.2019 do budúca. Dlh na výživnom za obdobie od 1.3.2019 do 30.11.2019 v sume 630 € zaviazal otca zaplatiť k matke do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Proti výrokom I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec v súlade s ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Pokiaľ ide o výrok o zvýšení výživného zo sumy 30€ mesačne na sumu 100 € mesačne s týmto nesúhlasí, pretože je dlhodobo nezamestnaný, keďže sa nevie zamestnať. Dopusil bol osemkrát súdne trestaný, má záznamy v registri trestov, čo je hlavný dôvod toho, že ho nikde nechcú zamestnať. Matka má ešte staršiu dcéru s iným mužom, na ktorú poberá výživné 100€ mesačne, avšak od zamestnaného otca. Je toho názoru, že je nepomer stanoviť jemu ako nezamestnanému výživné v rovnakej výške ako platí zamestnaná osoba. Momentálne nemá žiaden príjem, pričom výdavky má rovnaké ako každý priemerný človek. Nemá úspory, ani bankový účet, nevlastní motorové vozidlo. Je vlastníkom nehnuteľnosti - garáže v Južnom meste, avšak na tej spočíva ťarcha v podobe daňového záložného práva v prospech Colného úradu v Košiciach. Nevlastní hnutel'né veci vyššej hodnoty, nemôže si dovoliť kúpiť ani lieky. Zároveň uvádza, že má ešte vyživovaciu povinnosť voči synovi T. B. vo výške 30 € mesačne, ktorú si však už od roku 2015 vzhľadom na svoju finančnú situáciu neplní. Má svojho syna S. D. naozaj rád, snaží sa už dlhšiu dobu zamestnať, aby si mohol plniť svoje záväzky voči deťom, ale je to s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti náročné. Jeho momentálny príjem je dávka v hmotnej núdzi v sume 61,60 € mesačne. Navrhuje, aby odvolací súd návrh na zvýšenie výživného na mal. S. D. B. zamietol.

3. Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku v napadnutých výrokoch presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

7. Zo zákonných ustanovení citovaných v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie týkajúcich sa určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného preto treba vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako sú šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne, ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, pričom ide o všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné osobitne dokazovať. Dokazovať treba len nadštandardné výdavky, resp. potreby dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných rodičov dieťaťa, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada aj na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti.

8. Odvolací súd dodáva, že konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie a otec ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o výživnom pre maloletého S. D.. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dôsledne posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že bola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov na strane maloletého odôvodňujúca zvýšenie výživného na 100€ mesačne, vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady, zohľadňuje odôvodnené potreby dieťaťa. Odvolací súd konštatuje, že zvýšenie výživného z 30€ na 100€ mesačne zohľadňuje iba minimálnu časť nevyhnutných potrieb dieťaťa a je nepochybné, že práve matka (zjavne za pomoci ostatných príbuzných) dopĺňa zdroj výživy dieťaťa na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jeho všestranný rozvoj, preto sú bez právneho významu pomery matky, ktorá si dobrovoľne plní vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu. Odvolací súd dodáva, že pomery otca, na ktoré sa odvoláva, sú vyjadrené v napadnutom rozsudku zvýšením výživného len na 100€ mesačne, pretože rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa by zjavne odôvodňoval zvýšenie výživného vo väčšom rozsahu. Odvolací súd zdôrazňuje, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine zaradilo majetkové pomery povinného medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšírilo východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov, ktorá má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnúť na celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje

povinnosť pracovať. Nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1), takže nemôže obstať argumentácia, podľa ktorej rodič nepracuje, pretože sa nevie umiestniť na trhu práce vo svojom odbore alebo na pozícii adekvátnej svojim predstavám, a preto nie je schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť buď vôbec alebo v doterajšej miere. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti nie je vôbec smerodajné, koľko si rodič prácou (podnikaním alebo inou zárobkovou činnosťou) zarobí alebo či vôbec pracuje. Oveľa väčšiu výpovednú hodnotu má zistenie jeho potencionálnej životnej úrovne, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Jedným z faktorov, ktoré pri určovaní miery životnej úrovne môže súd vziať do úvahy, je aj zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča. Často totiž ochota rodiča plniť určitú výšku výživného pre svoje dieťa nedosahuje ani jeho mesačné náklady na mobilný telefón. Potencionálny príjem nie je to, čo povinný skutočne zarobí, ale to, čo objektívne je možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a tiež situáciu na trhu práce. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a uvedených úvah je toho presvedčený, že otec dieťaťa vzhľadom na svoj vek, doterajšie pracovné skúsenosti a ním vyčíslené náklady bol a je schopný zabezpečiť si finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb aspoň v minimálnom rozsahu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil svojmu maloletému synovi formou výživného, pretože matka si plní svoju vyživovaciu povinnosť aj formou osobnej starostlivosti a uspokojovaním bytových potrieb dieťaťa. Odvolací súd poukazuje na ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a príspeje v primeranej miere na potreby svojho dieťaťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Odvolací súd rovnako zdôrazňuje tzv. valorizačnú klauzulu obsiahnutú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ktorá ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejma napr. z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mala odôvodniť zmenu výšky výživného. Odvolací súd dôsledne vychádzajúc z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého treba prihliadať na potencionálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča v prípade, ak mu v ich využití nebránia objektívne okolnosti, za ktoré však nemožno bez ďalšieho považovať nezamestnanosť otca s ohľadom na jeho vek, zdravotný stav a pracovné skúsenosti, pretože rodič, ktorý má vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu je povinný bez ohľadu na svoju ekonomickú situáciu a životné náklady poskytnúť svojmu maloletému dieťaťu výživné. Odvolací súd poukazuje aj na to, že otec, ktorý nemá v osobnej starostlivosti maloleté dieťa, môže sa bez obmedzenia uchádzať o zamestnanie aj vo vzdialenejších regiónoch Slovenska, kde sú reálne vykazované lepšie pracovné možnosti. Odvolací súd dospel k záveru, že zamietnutie návrhu na zvýšenie výživného, resp. rozhodnutie v súlade s odvolacím návrhom otca, by znamenalo presunúť zodpovednosť otca za zdravie a život dieťaťa na matku (druhého rodiča), ktorá sa osobne stará o dieťa a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu na hranici svojich možností vzhľadom na jej príjem a nepochybne by to bolo v rozpore so Zákonom o rodine, morálkou a spravodlivosťou. Nakoľko na strane otca neboli zistené žiadne reálne prekážky, ktoré by mu bránili zamestnať sa, napr. zdravotného charakteru a otec nedostatočne preukázal jeho skutočnú snahu zamestnať sa. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že otec je zdravý, nemá žiadne pracovné obmedzenia, má riadne ukončené stredoškolské vzdelanie v strojníckom odbore vykonaním maturitnej skúšky a navyše dostatok pracovných skúseností, ktoré získal počas výkonu práce taxikára, príp. iných profesií, ktoré uvádzal, napr. závozník a pod. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 CSP napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zvýšení výživného potvrdil ako vecne správny a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil vyššie uvedené dôvody.

9. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).